

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJNER LAJOS.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 259. szám.

Szombat, november 13.

Előfizetési árak:

Egész évre	—	—	—	24 kor.
Félévre	—	—	—	12 .
Negyedévre	—	—	—	6 .
Egy órára	—	—	—	2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —				

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetései
irodáinkban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Az osztrák vasgyűrű.

Irtá: **Rubinek Gyula**, az O. M. G. E. igazgatója.
— november 13.

Népek és nemzetek a béke fentartásáért állandóan milliárdokat áldoznak az álló hadseregekre és ezek a hadseregek csendesen pihennek az ő helyőrségeikben. A csendes pihenés békés hadisarcát megfizetik a termelő osztályok és az államok érdekharca minden hadiköltekezés mellett nem a harcmezőkön dől el, hanem a gazdasági téren, ahol harci fegyver a vám és a vasúti tarifa, melylyel az erősebb nép a saját védelmére kevésbé berendezett népeken és nemzeteken vértelen, de életbe és vérbe vágó diadalt vesz. Ostromzár helyett vasgyűrű a modern élet küzdelmi eszköze.

Ilyen vasgyűrű keletkezett Magyarország köré az osztrák vasutállamosítások és az osztrák államvasutak harcias tarifarendszerében, amely ellen való sikeres védekezésre immár kezét fogott ennek az országnak teljes gazdasági érdekképviselője a maga legsúlyosabb vezető egyéniségeinek szoros fegyverszövetségével.

Ez a harc szükséges és ezt meg kell vívni, bár annak előidézésében magunk is részesek vagyunk. Kisarjadt a harc a refakcia politikából, amely merev ellentétben van a minden jóra való közlekedési politika szükségszerű vezető eszméjével, az egyenlő elbánás elvével. Erről a refakcia-rendszerről állapította meg a porosz vasúti miniszter, — aki pedig ugyancsak megbízható tisztikarra támaszkodik — hogy a refakcia-rendszer megrontja a tisztikart s hogy ezzel a rendszerrel csak egyoldalú, ellen nem őrizhető kedvezményeket lehet nyújtani, de arra ez a rend-

szer nem alkalmas, hogy egy ország egész gazdasági termelését egységesen támogassa, mert az egyik refakció a másikat szüli végtelen láncolatban s a tarifaképzés egységét illuzoriussá teszi. A refakcia-rendszernek ezt a közgazdasági és forgalompolitikai vizsátságát a mezőgazdasági érdekképviselőt régen felismerte és teljes fegyverzetel harcolt is ellene. Hogy a harc hevesebb nem lett, azt annak kell tulajdonítani, hogy a mezőgazdasági körök is elismerték e rendszerben az osztrák iparral való megküzdés egy fegyverét s alkalmazni engedték, a mikor a magyar termelés érdekeit kellett megvédeni.

De véghatára támadt ennek a rendszernek azzal, hogy Ausztria hasonló erős államvasúti rendszert teremtett, mint aminő a miénk. Míg Ausztria ezt az erős szervezetet meg nem teremtette, tehetetlenül állott Magyarország refakciós védelmi forgalompolitikájával szemben, mert a magánvasutak legfontosabbjaira, mint közös vasutakra a magyar kormány is befolyást gyakorolt.

A mi vasut államosításaink és az erre felépített refakcia-rendszer Ausztriát is vasúti államosítására bírta s főként pedig a mi önállósulási törekvéseink voltak főoka, hogy most egy hatalmas vasgyűrű vesz körül mindenfelől, amelyen egy jól átgondolt, minden részletében az osztrák gazdasági érdekeket szolgáló forgalmi politika alapjait veti meg az új tarifareform.

A helyzet tulajdonképpen azon fordul meg, hogy az Ausztriával kötött kereskedelmi szerződésben, — vulgó kiegyezés, — elfelejtettük lekötöni a vasúti tarifákat, sőt a szabadkéz vívmányával dicsekedtünk, pedig a tarifaszabadság egységes

vámterület mellett csak addig volt értékes, míg az osztráknak államvasútja nem volt s nekünk teljesen szabad kezünk volt a saját vasutainkon. Ez a szabad kéz persze meg van ma is, de most már Ausztria nem áll védtelenül, sőt immár veszedelmes támadó fél.

Ausztria nem kifogásolja többé az ipari refakciákat, sőt alkalmazza azokat mint harci eszközt Magyarországgal szemben. Első sorban megtámadja a magyar malomipart, amennyiben 25% visszatérítést fog adni a liszttarifából saját malmainak. Ez a 25% már a magyar malmok termelési vesztesége, az osztrák malmoknak pedig ugyanakkora termelési jutalma. Ha ezt a két tételt egybevetjük, tisztában vagyunk azzal, hogy az osztrák vasgyűrű miként szorítja a magyar malmok versenyképességét a szerződés szerint szabad területen. És ennek a vasgyűrűnek a fojtogatását megérzi majd a magyar mezőgazdaság is. De érzékenyen fogja sújtani gabonakivitelünket és így áralakulásunkat az az osztrák tarifális támadás is, hogy az eddigi tarifa-képzési szokás ellenére a nagyobb távolságok díjait jobban emelte, mint a közelebbieket s így a mi gabona és lisztnevelésünk versenyét az osztrák határszéli piacokon megnehezítette, ami egész áralakulásunkra káros visszahatással volna, ha ellene nem védekeznénk.

A mezőgazdaságot és ipart egyaránt megbénító osztrák támadás ellen azonban védekeznünk kell és védekeznünk lehet is. Keressük azonban elsősorban a békés megoldást, a refakcia-rendszernek egymás gazdasági fejlődését gátló kinövéséi kölcsönös kiirtásában s a köteleki dijszabás útján pedig az aránytalan tarifaemelés csökkentése útján.

A „TORONTÁL” tárcája.

A fantázia és a mesék.*)

Irtá: **Mikszáth Kálmán**.

Hol volt, hol nem volt, egy előkelő lapban volt, amelyben magam is husz évig dolgoztam, polémia folyt az idén két tekintélyes tanferfiú közt, melyet nagy érdeklődéssel figyeltem. Az egyik azt vitatta, hogy nem való meséket fölvenni az iskolai olvasókönyvekbe, mert ezek a gyerekek fantáziáját hizlalják, holott annak a zsgoritása volna kívánatos. A szavakat nem bírom visszaadni, de az értelem ide ment ki. Ugyszólván libegve vártam, melyik győzi le a másikat. A meseellenes ur állott jobban, a másik erősen hátrált, hátrált és már épen a segítségére akartam rohanni, mikor egy betegség levett a lábamról s a felém kinyújtózkodott Halálnak a szétterpesztett palástja végkép eltakarta előlem a

* Almanach az 1910. évre. Szerkesztő Mikszáth Kálmán. Egyetemes Regénytár. XXVI. évfolyam 4-5. kötete. Singer és Wolfner kiadása. Ára diszkótésben 2 kor.

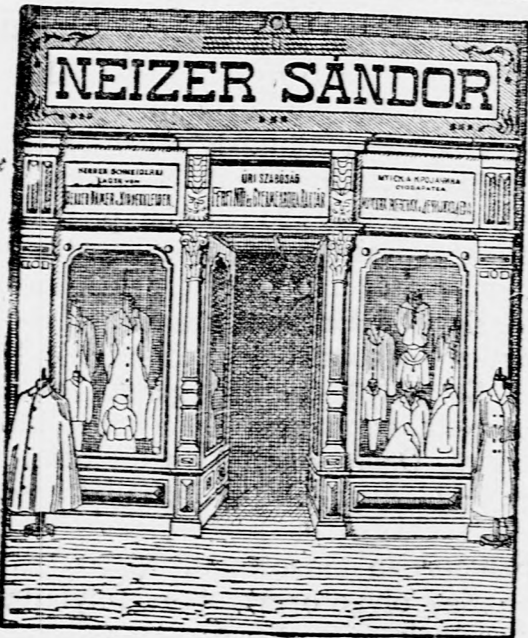
két vitázót. Felgyógyulván, eszembe jutott utána nézni a két szakember küzdelmének. Hat az volt az eredmény, hogy a fantáziaellenes ur győzött, — a fantázia barátja ellenben ott hever a fekete betűk erdejében összetört lándzsával, agyonütve.

Sehogysz tudok azó' a belenyugodni. Hiszen ennek a győzedelmes urnak nem volt igaza, sőt ez a leghelytelenebb állítás, mióta a könyvnyomtatást feltalálták. Valaki gondolkozhatik így, ha egyetlen beteges szellemű, hippokonder gyerekről van szó (ennek csakugyan nem kell nevelni a tu csapongó fantáziáját), de nem egy egész ép lelkű, ép testű generációról. Hiszen az arany se volna jó például kaszapengének, a fogsorban sem kívánatos (ez a hely, ahol a csont többet ér az aranyból), de bolond volna, aki azt hirdetné, hogy a háztartásnál nem szükséges.

És mégis csodálkozom, ha ennek a nézetnek nem támadnának hívei, mert a népek pszichológiája, hogy az igazságok nehezen, lassan jutnak el hozzájuk, míg a tévtanokat nem kell automobillra ültetni. Megtörténhetik már legközelebb, hogy a mesék száműzetnek az olvasó könyvekből és a gyermekszobákból. Ami egy

helyütt lehetséges volt, másutt se lehetetlen. Japánban évezredek óta kicsinyítik a lábat, hát itt meg a fantáziát fogják kisebbiteni. Ott is bizonyosan valami nevelésügyi tekintély gondolta ki először a lábak nyomorítását. A szép kis mandolaszemű japán lányok csak tipegnek, nem tudnak járni. Itt a leikeknél áll be majd az az eredmény, nem fognak tudni röpdülni.

Mily piramidális pazarlás! Minden adományok közül a legnemesebbet pusztítani, mint ahogy az állatokból is a legnagyobbakat irtotta ki legelőször az ember, a mammothokat, bölényeket, a poloskák, patkányok megmaradtak. Isten, mikor a tehetségeket kiosztotta az emberek közt, úgy képzelem, az ő számukra félretett edényekből merített, csak egyetlen egyszer nyult a saját bögréjébe, mikor a fantáziából loccsantott nekik valamennyit, legyen egy kis teremtő erejük. Nem adott nekik tényleges szárnyakat, hogy ne mehessenek feljebb a földnél (amelyet donatióba kaptak), de adott nekik fantáziát, amelylyel szárnyakat érezzenek és abban az illúzióban ringathassák magukat, hogy az Istennek külön fentartott területein járnak és vadásznak.



NEIZER SÁNDOR NAGYBECSKEREKEN

Fő-utca, Sindelés-féle házban (a dohánygyárgyűző volt helyiségében)

•• egy teljesen új-
•• nan berendezett

ruhaüzletet nyitott. ••

Állandóan raktáron tart igen nagy választékban, a legjobb minőségű teljesen megbízható új divatu és legjobb szabásu, mindenfajta férfi- és gyermeköltönyeket, felöltőket, téli kabátokat, szőrmével bélelt szövet és bőrkabátokat, utazó bundákat, külön nadrágot és divatmellényeket. A legújabb berlini és párisi divatu női felöltőket, puletot, raglan, gyermek-felöltőket és gallero-kat, ugyszintén a téli idényre a legújabb szőrmekabátokat és boakat, mindent a legutányosabb szabott árak mellett — Férfi-öltönyök elkészítést mérték után a legújabb angol divat szerint a legutányosabb árak mellett elvállal.

Ha pedig nincs békés megoldás, úgy álljuk a háborút s amint az első osztrák támadás egy táborba terelte az ország összes gazdasági érdekeltségét, úgy e fegyverbarátságot csak szorosabbra kövacsolja az osztrák makacsság. Hogy ilyen háborusdi egyik félnek sem terem babért, azt mi jól tudjuk, csak lássák be ezt mielőbb az osztrákok is, — de az élénk dobott keztyűt felvesszük, s felvesszük a küzdelmet, mert nem hagyhatjuk megroppantás nélkül tervszerűen körénk font — vasgyűrűjüket.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órá-tól kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/2 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 1/2 óráig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Szombaton dé-lután deákok számára a medencefürdő nyitva. (903)

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkásgimnáziumának november havi előadásai a következő napokon lesznek:

November 16: 8-9-ig Művelődéstörténet, 9-10-ig Vegytan.
November 18: 8-9-ig Fizika, 9-10-ig Gazdasági földrajz.
November 23: 8-9-ig Művelődéstörténet, 9-10-ig Egészségtan.
November 25: 8-9-ig Fizika, 9-10-ig Gazdasági földrajz.
November 30: Egészségtan, 9-10-ig Gazdasági földrajz.

November 14. Az izraelita hitközség rendes közgyűlése.
November 15. A torontali agarász és lovas-egylet közgyűlése.
November 17., 18. Megyei állandó vál. ülése.
November 19. Rendkívüli megyei közgyűlés.
November 18., 19., 20., 21. Országos vásár.
November 21. A Nógradi-kiállítás megnyitása.
November 22. Városi közgyűlés.

— Személyi hírek. Botka Béla főispán és Jankó Ágoston alispán ma visszaérkeztek Nagybecskerekre.

— Áthelyezés. Az igazságügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Zombory Jenő nagykikindai kir. ügyészt a szegedi kir. ügyészséghez áthelyezte.

A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Schmidt Antal szentadorjáni állami elemi iskolai tanítót az istvánföldi állami elemi iskolához visszahelyezte.

— Tanácsülés. Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt fél 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, a melyen különböző folyó ügyeket tárgyaltak.

— A földrajzi társaság köszönete. A Magyar Földrajzi Társaság elnöksége, a Torontál-megyei Közművelődési Egyesület meghívására legutóbb Nagybecskereken rendezett vándor-gyűlése alkalmából most köszönő levelet küldött Nagybecskerek városának is, amelyben hála-

köszönetét fejezi ki Nagybecskerek város közönségének azért a szíves fogadtatásért és támogatásért, amelyben a társaságot itt léte alatt részesítette.

— Halálozás. Mint Szegedről jelentik, Liszkay Bálint szegedi kir. pénzügyi tanácsos, aki évek során át pénzügyi titkár volt Nagybecskereken, a napokban Szegeden 54 éves korában meghalt.

— Előadás az iparoskörben. A „Nagybecskereki Iparoskör“ november hó 14-én délután 3 órakor a Pest-szállodában levő körhelyiségben megkezdte fölolvasó ciklusát. Az első felolvasást tartja Streitman Antal főgimnáziumi tanár a következő címmel: „A szabad tanítás az ipar terén.“ Az előadás tartalma: Diderot, Lichtwark. A magyar piaristák a rajztanítás első apostolai hazánkban. A pápai és a győri-nemzeti rajziskola. Az országos iparegyesület: a mesterlegények „leketartása“, iparosok számára felolvasások. Tespedés az abszolutizmus alatt, Ujabb fellendülés. Állami általános és szaktanfolyamok. Vándortanítás. — Belépő-díj nincs. Ezentul az iparoskörben minden vasárnap lesznek előadások.

— Magyary Pál ünneplése. A Miasszonyunkról nevezett iskolánőverek vezetése alatt álló helybeli róm. kath. tanítézet növendékei tegnap délelőtt két világi tanítónő és Klug György hittanár vezetése mellett 10 tagú küldöttséggel tisztelegtek Magyary Pál apát, pápai kamarás, plébánosnál, hogy őt apáttá történt kinevezése alkalmából üdvözöljék. Magyaryt a leánykák egyike, formás meleg gratulációval köszöntötte, a mire Magyary szívhez szóló szép beszéddel válaszolt s meghatva köszönte meg a kisleánykák üdvözlését, valamint az átnyújtott szép virágcsokrot.

— A Vhosz köréből. A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége november 14-én (vasárnap) délelőtt fél 12 órakor Szegeden a szövetség hivatalos helyiségében (kereskedelmi és parkamara) felügyelő-bizottsági ülést tart. Tárgyszorozat: 1. A felügyelő bizottság elnökének megválasztása. 2. Félévi könyv- és pénztárvizsgálat. 3. Az igazgatóság előterjesztései.

— Uj iparengedélyek. Nagybecskerek város tanácsa mint elsőfoku iparhatóság ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen Vladiv Istvánné gyümölcskereskedés, Hering József pedig cukrász-mesterség folytatására kapott iparengedélyt.

— A törökbecsei Leiningen-szobor. Gróf Leiningen tábornok, az aradi tizenhárom vortanuk egyikének Törökbecsén tudvalevőleg szobrot akarnak állítani. A törökbecsei szobor-bizottság évek óta buzdólkodik a szobor érdekében s országszerte gyűjtötte rá a pénzt. Fárado-

zása nem is maradt meddő, mert ma már annyi pénz gyűlt össze, hogy a szobor-bizottság megkötötte a szoborra nézve a szerződést Radnai Béla szobrászművészszel, a nagybecskereki Kiss Ernő-szobor jeles alkotójával. A művész a szobor segédmintáját már bemutatta a bizottságnak, amely azt elfogadta. A művész most hozzáfogott a nagy minta elkészítéséhez is, amelylyel a jövő év elejére elkészül, úgy hogy a szobrot a jövő év tavaszán leleplezhetik. A szobor álló helyzetben ábrázolja Leiningent s akinek ércalakja két méter magas. Az egész szobor a pázsitemelvénynyel és a talapzattal együtt öt méter magas lesz. A szobrot Törökbecsén, vagy a Tisza-parton, vagy pedig a Solymos- és Rohonczy-ház között helyezik el s a tavasszal nagy ünnepességgel fogják leleplezni.

— Gyűjtés a tudóvszések javára. A központi járáshoz tartozó községekben, mint tavaly, úgy az idén is, rendeztek gyűjtést a szegénysorsu tudóvszések javára. Az egyes községekben a gyűjtés eredménye a következő: Orlováton 8 koronát, Tótaradácson 42 48, Románéskán 25, Szerbaradácson 11 90, Németéskán 138 25, Nagytörákon 9 24, Klekken 7 16, Rudolfsgádon 20, Jankahídon 4 68, Torontálzserzsebetlakon 123, Ittvárnokon 7 44, Rogendorfon 19 2, Szerbeleméren 18 72, Katalinfalván 5, Bégaszentgyörgyön 24, Zsigmondfalván 10 60, Bótoson 11 77, Németeleméren pedig 3 kor. és 22 fillért gyűjtöttek, mely összegekből felerész a Torontálvármegyei Tudóvszellelő Egyesület, fele pedig a József főherceg szanatórium-egyesületnek jut.

ÜVEGBŐL TÁPLÁLT

gyermek, rózsás és teli arcukká, erősekké és életvidámakká válnak, ha

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIO-t adnak nekik. 852(2)—7.3

A Scott-féle Emulsio-ban



Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végjegyét (a halászt) kérjük figyelembe venni.

levő tiszta és könnyen emészthető táplálék, gyorsan jóváteszi a táplálkozásnak akármely fogyatkozását.

A SCOTT-féle EMULSIO-t nagyon szeretik krémszerű ízéért. Kitűnő bármilyen okból eredő erőbányatlás és gyengeség ellen.

A SCOTT-féle EMULSIO a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

Az emberiséget legpraktikusabb találmányai-ban a fantázia is segítette. A világ gyönyörűségeinek, a művészeteknek, az irodalomnak pedig egyik főalkotó eleme Fantázia nélkül nagy emberek nincsenek, se nagy dolgok.

S a fantázia nemhogy szaporodóban, inkább fogyatékán van. Olyan, mint a baraboly: magától is egyre kevesebb. A nagy mesemondók kihaltak. Öreg Dumas, Dickens és Jókai mögött bezáródott a végzetes kapu, mely eddig csak a visszajövőknek nem nyílt meg — de a bemenőknek se fog ezután, mert senki sem maradt kívül.

Az angolok vették észre legelőbb. A Shakespeare országa, a praktikus nevelés ut-törője szíszent fel legélenkben. Hopp Baj van. Fogy a fantázia. Agresszív tünet-e ez, vagy az egyszeregy tiporta le, mint a patkós cipő a virágágyat? John Bull már öreg, szent igaz, de jól táplált gentleman, aki érzi, hogy nagy dolgot veszített, mialatt folyton a pénzt csörgette. Nosza hamar egy kigondoló albizottságot küldött ki a parlament közoktatásügyi bizottsága, amely segítsen, de könnyebb száz Dreadnought építeni, mint egy unica fantáziát becsempészni a számok-kal megtöltött koponyákba. Mindegy. Azért a mi tanügyi bácsink mégis azt mondja, hogy nem szabad a fantáziát nevelni a gyerekekben. Ki kell dobni a mesét az olvasó könyvekből.

... Hej, pedig rendkívül fontos szerepet szán nekén, ha tőlem függne, a mesének, különösen a népmesének, különösen Magyarországon. Kedves joujou a népmese mindenütt, a nép lelke, fantáziája, érzés és gondolatvilága él abban, nálunk ezenkívül a nemzeti nyelvnek is a népmese a főforrása. Mondhatnám, szinte az egyetlen forrása. Mert hát mi tagadás, még mindig csehsül állunk a magyar nyelvvel. A képviselőházban, ahol leginkább kellene ragyogtatni szónokainknak a nyelv ékességeit, ha valaki egy idegen nyelvű idézetben hibát ejt, mint művelet-lent kinevetik, ha ellenben a magyar szövegben nem ejt hibát, megcsodálják: „Nini, hiszen ez még magyarul is jól beszél.“

Egy hajjal se különb (Egy hajszállal helyett használtatik a Házban) a tudományos könyvek nyelve annak a megemlékezésével, hogy nem mindég tudósok írják, hanem inkább lopók, (tolva-jok, plagizátorok helyett használtatik a Házban) s ha valamelyik könyv nem ilyen, azt külön emeli ki a kritikus, hogy „jó magyarsággal van írva“. . . És épen ez az! Hát mondják azt Angliában, vagy Franciaországban, hogy hibátlan angolossággal, vagy franciasággal ír a szerző.

A tudományos nyelv mellett a tanügyi nyelv lepi be a nyelvérzék mint penész, beleveszi magát a szintelen, száraz, érthetetlen aktanyelv mint rozsdá, az újságok németből fordított pongyola nyelvezete fölveri, beborítja, mint a burján, hát még a lipótvárosi journyelv és egyéb fillozerák? Szegény magyar nyelv! Csak a nemes szőlővenyigének vannak annyi ellenségei és betegségei, mint neked. De ezt legalább székénegezni lehet.

Az ugynevezett kabátos ember nyelvére ezer ragály ülepszik épen a műveltség megszerzésével. Magyarul jóformán csak a nép tud. S innen van, hogy mikor a nyelv pallérozása felülről indul, olyanforma képet nyújt, mintha a cillinderkalapot a szőrével szemben kifelék.

Minélfogva semmi sem nyilvánvalóbb, mint hogy lent kell keresni az arkanumot. Lent, lent a legelejen. A népmesén kell kezdeni és a gyereken. Ez a csálhatatlan mód. A kis gyerekek már a bölcsőben meg kell kóstolnia a csaliméséket. Aztán a népmesékre kell őt fogni s hogy mindjárt frissiben azokból szívja be a magyar nyelv titkos szépségeit, csodálatos meleg színeit, fonséges pompáját, utólrhetlen ízeit és zamatját, elandalító muzsikáját, szóval, hogy fölszivja nemzete lelkét és észjárását.

Tisztelet tehát a meséknek, különösen a népmeséknek, tanügyi urak. Nem hogy kidobnák az olvasókönyvekből, inkább meg kell rakni velők még jobban, persze megtisztítván őket a póriaságtól és a frivolitásoktól, mert csak ez a methodus eredményezheti, hogy a jövő generációk már gyönyörű magyarsággal fognak beszélni. De

ehhez épen a fogékony gyermekort kell felhasználni. Hiába argumentálna egy-egy Pestalozzi, hogy hiszen a megérett ifju majd később úgy is megtalálja a népméséket, és főleg megtalálja, melyeket a gyermekkorban nem lett volna képes élvezni, az irodalom művészi alkotásait a földszagu és akadémiászagú írókét egyaránt; a rózsákat, melyekre rászállnak a méhek, ha bár csak vadon nőttek és a rózsákat, melyeket a műgond, az izlés, tanultság és izzadás alkotott és szinte még szebbeknek látszanak — csakhogy nem szállnak rájuk a méhek.

Hát igen, ezeket kétségkívül megtalálja az ifju, de már későn. A nyelv strukturája már akkor kialakult benne. A nyelv tündére még talán leveti előtte titkos fátyolát, kitarja édes formáit: „nézd, milyen tudok lenni“, de már nem lehet többé az övé, lényének alkatrészevé, s a bezáródó könyvvel elillan, mint egy álom.

Nem kell lenézni és jó volna nagyobb nemzeti szolgálatra felhasználni. Azért, hogy ő csak csecsebecse, kunyhók mosdatlan szülöttje sunalom-üző mulattatója volt, esetleg megrázkódik, mint a táltos lovacska s csodákat tud művelni.

Hiszen régi szerepében is kedves volt ő. És vannak, akik tartanak rá valamit. Van egy politikus ismerősöm, aki sokat gondolkozik, míg valamit mond s amin viszont sokat lehet gondolkozni, ha már mondott valamit.

A szocialista tünetek izgatják, az örökös kapaszkodás, a börzei zaj, a pénz utáni lótasfutás kihozza a sodrából, a mai politikai helyzet is bántja, szóval nincs megelégedve és arról beszél, hogy öreg napjaira itt hagyja az országot.

— Egy kis birtokot veszek valahol. Talán már tavaszra elköltözöm az országból.

— És melyik országra gondol excellenciád?

— Nem tudom még. Épen ebben nem vagyok elhatározva. Olyan országot szeretnék . . .

— Ahol enyhébb az éghajlat, — szoltam közbe.

Szomoruan mosolygott.

— Egy olyan országot — folytatta — ahol még mesélnek az emberek.

— **Katonai mérvizsgálat.** A központi járásban ma délelőtt tartották meg a katonai pótmérvizsgálatot, mely alkalommal egy darab mént vásárolt a kincstár.

Eredeti. Postahivatalnok: Nem is hiszi kérem, hogy mennyi levelet és levelezőlapot adnak föl az emberek sietségükben címzés nélkül.

X. ur: Eredeti, én még sohasem kaptam ilyen leveleket.

— **Sertésbetegség fellépése.** Az antalfalvai járáshoz tartozó Oppova községében sertésvész lépett föl szórványosan.

Egy népszerű. A „Moll-féle sóborszesz“ által a betegeknek egy époly gyógyhatásu, mint olcsó szer nyújtatik közvényes és csuzos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasítással együtt 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ö gyári jelvényével és aláírásával. (d)

— **Tűz.** Mint Tótaradacról jelentik lapunknak, az ottani határban fekvő Szent-Ivány Zoltán-féle tanya a napokban nagyobb tűz pusztított. Reggel 7 óra tájban ugyanis a kocszin alatt felhalmozott nemesfűz-kötegek kigyuladtak s csakhamar a kocszin is lángborult. A tüzet kemény munka után csak néhány óra múlva tudták eloltani. A tűzvizsgálatot megtartották, a tűz keletkezésének okát azonban nem sikerült pontosan megállapítani. A kár mintegy 4300 korona, amely azonban biztosítás utján megtérül.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Torán József, rk. kereskedő és Friedrich Anna rk. — Ferdinándi Mátyás, rk. közműves és Szabó Etelka rk. — Czveits Sándor, gk. napszámos és Bakin Ilona gk. — Veszter István, rk. szobafestő és Prájer Julianna rk. — Lóczi Imre, rk. napszámos és Ampmann Julianna rk. — Glasza Ferenc, rk. kárpitós és Pejov Erzi rk. — Turinszki Vitályos, gk. napszámos és Popadity Emilia gk. — Borbély József, rk. napszámos és Puskás Teréz rk. — Karaki Mátyás, gk. napszámos és Gruin Sarolta gk.

Születések: Manojlov István, gk. napszámos, fia. — Relyics Áron, gk. cipész, fia. — Gyukity Vojin, gk. földműves, leánya. — Prokin Milos, gk. napszámos, fia. — Csejthei Boróczy Dezső, gk. jár. számv. fia. — Serfőző István, ág. ev. földműves, fia. — Kovács Lajos, rk. dohánybevéltési tiszt, leánya. — Schneider Ádám, rk. cipész, fia. — Kirtjanszki Csedomir, gk. napsz., fia. — Bagyin Iván, gk. napszámos, fia. — Berberszki Dusan, gk. máv. pályamunkás, leánya. — Szabó Viktória rk. fia. — Czveikov Vazul, gk. városi díjnok, leánya. — Popov György, gk. szabó, leánya. — Koltovics Kálmán, rk. p. ü. segéd-titkár, fia. — Pavkov Simon, gk. bankszolgá, leánya. — Müller György, rk. kereskedő, fia.

Halálozások: özv. Szrdanov Döméné, gk. 80 éves, aggkór. — Temmer Dávid, izr. 63 éves kereskedő, idült veselő. — Gruin Radivoj, gk. 3 hónapos, görcsök. — Czimmer Mária, rk. 2 éves, vörheny. — Mersbacher József, rk. 36 éves, lövés a fejbe. — Zahn György, rk. 6 éves, vörheny. — Valenta Mihály, rk. 48 éves cukrász, hűgár. — Lambity Tivadar, gk. 55 éves, szervi szivbaj. — Francuszky János, gk. 13 napos, életgyenge. — Szojancev Pál, gk. 78 éves napszámos, guta. — Özv. Koch Tamásné, rk. 70 éves, szivhűdés. — Loncsárszki Illés, gk. 71 éves napszámos, ütőérelmeszesedés. — Feketics Mária rk. 3 éves, bélhurut. — Vogl Magdolna, rk. 6 hónapos, bélhurut. — Özv. Petrov Lázárné, gk. 68 éves, aggkór. — Zwickkreuzer Jenő, rk. 18 napos, görcsök. — Zimmer Karolin, rk. 6 hónapos, hörghurut. — Szalmer Lujza, rk. 15 hónapos, roncsoló toroklob. — Petrikanis Károly, rk. 4 éves, difteritisz. — Krönberger József, rk. 6 hónapos, bélhurut.

TORLEY PEZSGÓ



879-103

MUSEHONG-BUZIÁSFÜRDŐ BUZIÁSI PHÖNIXÁSVÁNYVIZ

Orvosilag ajánlva. Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, hűgkő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Kapható a főlerakóban:

Fendler József cégnél Nagybecskerek

Ferenc József-tér.

Arak: 1/3 lit. „Phönix“-viz 32 fillér, 1/1 lit. „Phönix“-viz 44 fillér, palackonként. (838-10.9)

Irodalom.

* **Almanach 1910-re.** A könyvpiac elmaradhatatlan vendége Mikszáth Kálmán Almanachja. Ez a piros fedelű érdekes és változatos könyv szinte már elválaszthatatlan velejárója a télies világnak és hozzátartozik, mint a karácsonyfa aranydiója és színes gyertyája. Ő nélküle csonka maradna egy irodalmi esztendő és hiányát sok-sok könyvbarát érezné meg, aki a duruzsoló kályha mellett a könyveihez, legjobb barátaihoz szeret fordulni. Az Almanach szinte az egész újabb magyar irodalom irányát felöleli magában és forrongó, de erőteljes literaturának legteljesebb áttekintését nyújtja. Magas irodalmi színvonalu az Almanachnak ez az újabb kötete is, mintahogy mindenkor az irodalmi produktumok legjelesebbjeinek gyűjteménye volt. Novellái a különböző belletrisztikai irányok és áramlatok dokumentumai. Új irányok felé való törekvések jellemzik mai irodalmunkat, amelybe új hangok, új nézőpontokból meglátott problémák, új társadalmi alakulások rajza vonult be, de azért a múltból is megtartotta mindazt, ami a szívhez és lélekhez szól! Szórakoztató elbeszélések, vidám ötletek, mély problémák, emberi drámák sorokba sűrítve: ez az Almanach, amelynek megjelenése minden esztendőben valóságos irodalmi esemény és a könyvbarátok nagy táborában örömteljesen üdvözölt vendég. És ez mindenképpen érezhető is, mert külön vendég a többinél: nem visz, de hoz. Garmadával hoz magával szellemi kincset, amelylyel a magyar házakat gyarapítja. Es magával hozza, mint szívesen látott vendéget, a magyar irógárda legjobbait, köztük régieket is, akik a háziak szeretetében már helyet találtak maguknak és az újakat, akik szintén mindenképpen érdemesnek mutatkoznak erre a szerepre. És Mikszáth Almanachja, a kellemes olvasmányok fölött érzett örömmön kívül még jogos büszkeséggel is tölthet el mindnyájunkat, mert ha a magyar szellem ellenségei is olvassák el a novellákat, még ők is kénytelenek elismerni, hogy ezek a magyar elbeszélések, nivó dolgában nemcsak utolérlik, de túl is szárnyalják a külföldi novellák java termésének színvonalát is. Az Almanach régi híveinek, éppen úgy, mint az újaknak is, nagy lelki gyönyörűsége lesz ennek az új kötetnek elolvasásában és nyomában az új hívők tábora bizonyára gyarapodni fog, amit a könyv szokatlan olcsósága is nagyban elősegít, mert hiszen az igen szép vaszkos kötet ára csak 2 korona. Az idej Almanachban olvassuk legfrissebb írásait a következő magyar íróknak: Gárdonyi Géza, Biró Lajos, Bársony István, Lőrinczy György, Ambrus Zoltán, Szini Gyula, Scossa Dezső, Lovik Károly, Krudy Gyula, Möricz Zsigmond, Pekár Gyula, Farkas Pál, Herczeg Ferenc, Szomaházy István, Sas Ede, Mikszáth Kálmán, Bródy Sándor. Az Almanach Singer és Wolfner (Budapest, Andrassy-ut. 10.) kiadásában jelent meg. Ára 2 korona. Mai tárcarovatunkban közöljük Mikszáth Kálmán pompás előszavát.

TÁVIRATOK A VÁLSÁG.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál“ ered. táv.) A válság legújabb nagy eseménye a mai elnökválasztás a képviselőházban. Eseménynyé tette a képviselőház mai ülését nemcsak az, hogy betöltésre került az egyik legnagyobb közjogi állás, de főként az, hogy ez az elnökválasztás egyuttal Justhék első igazi erőpróbája volt. A mai elnökválasztáson pedig kitűnt, hogy Justhék teljes fiaszkót szenvedtek. Az elnökválasztáson Justh tetemes kisebbségben maradt egy eddig alig szereplő képviselővel, Gál Sándorral szemben s hasonlóképpen kisebbségben maradtak Justhék az alelnök-választásnál is az alkotmánypárti Návayval és a néppárti Rakovszky

Istvánnal szemben. A válság mai eseményeiről szóló tudósításaink a következők:

A KÉPVISELŐHÁZ ÜLÉSE.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál“ ered. távirata.) A képviselőház mai ülése iránt még fokozottabb volt az érdeklődés. Közel 400 képviselő jelent meg az ülésen s a karzatok mind zsufolásig telve. A képviselőház folyosói ugy zibongtak, mint a méhkas. Nyugtalanossággal, izgalommal volt tele a levegő. Mindenki türelmetlenül várta az ülés megnyitását s mikor az ülésterembe hívó csengő megszólalt, mindenki sietett be az ülésterembe.

Papp Elek korelnök kevéssel 10 óra után nagy izgalom közepette megnyitja az ülést, a melyben a kormány valamennyi tagja megjelent. Az elnöki jelentések során jelenti a korelnök, hogy Nagy György Fejérváry arcképének a képviselőház részére történt megfestése miatt interpellációt jelentett be, Holló Lajos pedig az indítványkönyvbe bejegyezte az önálló bankra vonatkozó ismeretes indítványát.

Napirend előtt Hoffmann Ottó a házszabályokhoz kér szót s azt fejtegeti, hogy az egyik elnökjelölt Gál Sándor mint az összeférhetlenségi bizottság elnöke lanyhán teljesítette a kötelességét és sok a bizottság restanciája. Szerinte tehát az olyan ember, aki ilyen lanyhán teljesíti a kötelességét, nem méltó arra, hogy őt a magyar képviselőház elnökségére jelöljék.

Óriási zaj és lármá támadt Hoffmann Ottó fejtegetéséi nyomán, úgy, hogy a korelnök kénytelen volt az ülést öt percre felfüggeszteni.

Az elnökválasztás.

Öt perc szünet után a zaj annyira lecsillapodott, hogy áttérhettek az elnökválasztásra. A korelnök elrendeli a szavazást, amely persze rendkívüli izgalom mellett folyik. A szavazás csakhamar megtörténik s a korelnök kihirdeti, hogy beadtak összesen 382 szavazatot. Ebből kapott:

Gál Sándor: 201-et.

Justh Gyula: 156-ot.

Üres volt: 25 szavazó cédula. E szerint a képviselőház elnökévé Gál Sándort választották meg 45 szótöbbséggel. A szavazás eredményét a Kossuth-párt, az alkotmánypárt s a néppárt viharos éljenzéssel fogadja, míg Justhék nagyrészt némán maradnak s csak itt-ott hallatszik részükről hevesebb ellentmondás.

Az alelnökök választása.

Öt perc szünet után Papp Elek ismét elfoglalja az elnöki széket, ami ellen Molnár Jenő tiltakozik, miután már van elnöke a háznak. A tiltakozást azonban nem veszik figyelembe s a korelnök elrendeli a szavazást az alelnöki állásokra. A szavazás hasonló nagy izgalommal folyik, majd befejeztével az elnök jelenti, hogy a beadott összes szavazatokból kapott:

Návay Lajos: 195,

Batthyányi Tivadar gróf: 183,

Rakovszky István: 154,

Mérey Lajos: 152 szavazatot.

Miután a második alelnökségre megszavazták a szavazatok Rakovszky és Batthyányi között, újra választanak, aminek az eredménye az, hogy Rakovszky István Batthyányival szemben 20 szótöbbséggel nyer.

E szerint alelnökök lettek: Návay Lajos alkotmánypárti és Rakovszky István néppárti.

A választások lefolyása után Gál Sándor, a képviselőház elnöke elfoglalja az elnöki széket és elmondja elnök

programját, a melyben hangoztatja, hogy szigorúan ragaszkodni fog a házszabályokhoz, mindenkor pártatlan lesz és oda fog igyekezni, hogy a képviselőház tekintélyét mindenkor megővje.

Az elnöki programot a képviselők csöndben hallgatták meg s a Justh-párt részéről is csak csekély ellentmondás hallatszott. Az ülés folyik.

Kossuth és Andrássy a királynál.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Illetékes forrásból jelentik, hogy Andrássy Gyula gróf belügyminisztert és Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert a király hétfőn fogadja kihallgatáson.

Az új elnök.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” ered. táv.) Az Országgyűlési Almanach a képviselőház új elnökéről, Gál Sándor nyáradszeredai képviselőről a következő adatokat közli:

Szegénysorsu székelysaládból született Gyergyóújfaluban, 1868-ban. A katolikus székelyalap segélyéből végezte el egy középiskolai, mint egyetemi tanulmányait. Miután ügyvédi oklevelet szerzett, Szászrégenben telepedett le mint ügyvéd s csakhamar nagy hirre tett szert és irodája felvirágozott. Marostordamegye közéletében nagy tevékenységet fejtett ki. Zászlóvivője megyéjében a szász tulkapások ellen küzdő magyarságnak. Az 1901. évi általános választások alkalmával nyerte el először a nyáradszeredai kerület mandátumát a szabadelvűpárti volt képviselővel szemben és e kerületnek azóta megszakítás nélkül függetlenségi párti képviselője. Idei (1906.) választása egyhangú volt.

A kabinet rekonstruálása.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Jól értesült politikai körökből eredő értesülés szerint beavatott körökben biztosan számítanak arra, hogy Wekerle, Andrássy és Kossuth kihallgatása után a koronának sikerülni fog a jelenlegi kormánnyal megállapodásra jutni. Ez esetben a jelenlegi kabinetet rekonstruálni fogják, amennyiben az igazságügyi tárca üresedésben van s Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter is állítólag le akar mondani. Az igazságügyminiszteriumban egy államtitkári állás is betöltés alá kerül, miután Meskó eddigi államtitkár leköszönt és a Justh-csoporthoz csatlakozott. Hir szerint jövődöbeli földmivelésügyi miniszternek Mezőssy Béla államtitkár volna kiszemelve, aki a Kossuth-párthoz tartozik. A hirforrás azt is mondja, hogy igazságügyminiszternek egy az alkotmánypárthoz tartozó politikus van kiszemelve.

A képviselőház feloszlata.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” ered. távirata.) Beavatott politikusok véleménye szerint a képviselőház feloszlata elkerülhetetlennek látszik s egyesek már azt is tudni vélik, hogy az új választásokat a jövő hó folyamán fogják megejteni. Beavatott helyeken általános a vélemény, hogy a ház feloszlata minél hamarabb kell megtörténnie, hogy az ujonnan összeülő országgyűlés még ez év folyamán elintézhesse a költségelirányzatot és a zárószámadásokat. Ennek folytán beszélnek, hogy a ház feloszlata még e hó 15-éig megtörténne.

A trónörökös pár berlini útja.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik: Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje Hohenberg Zsófia hercegnőnek a német császárnál való vendégeskedésével kapcsolatban a berlini „Tägliche Rundschau” így ír:

„Nagy köszönettel tartozunk a császárnak, ha érti annak a módját, hogy a magyar és osztrák korona várományosához való viszonyát igazán barátságossá tegye. Az idők, hol gyengéd női kezek is működnek a politika szövöszékén, még mindig nem mullottak el és talán a jelen esetben

is sikerül általuk olyasmit elérni, ami egykor még az egész német nemzetre nézve nagyfentosságu lehet.”

Az osztrák helyzet.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Bécsből jelentik, beavatott helyről eredő értesülések szerint az uralkodó állítólag kijelentette volna, hogy a jelenlegi kormány egy nemzetiségnek sem akar kárt okozni, a cseheknek sem s amíg ő él, nem is tűrne meg olyan kormányt. A politikai helyzetben egyébként csak annyiban állott be változás, hogy a lengyel-klub most már határozottabban követeli, hogy a csehek állapítsanak meg végre valamelyes munkaprogramot, amelyek alapján a parlament tovább dolgozhasson, amennyiben pedig a csehek erre nem volnának hajlandóak, úgy a lengyel-klub egyes tagjainak a véleménye szerint be kell szüntetni a csehekkel minden további tárgyalást.

Határidő-üzenet.

Budapest, nov. 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (novemberre).	28 28 — —
Buza (áprilisra)	23 54 — —
Rozs (novemberre).	21 40 — —
Zab (novemberre)	15 08 — —
Tengeri (novemberre)	13 38 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

3 féle

dolgot kell a szappan összehasonlításánál és vételenél figyelembe venni:

Jóságot,
árt és
súlyt.

A világ egy szappana sem éri el a

Schicht
szarvasszappánát

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóerejében, lágyágában és olcsóságában!

982b-43

SZÁLLODA ÁTVÉTEL

NAGYBECSKEREKEN.

Nagybecskerek város és Torontálmegye nagyrédmű közönségét tisztelettel értesitem, hogy a megyeszerte jó hírnévnek örvendő

MAGYAR KIRÁLY SZÁLLODÁT ÁTVETTEM.

A szállodát saját felügyeletem alatt vezetem. Kitűnő italok, izletes ételek pontos kiszolgálásáról gondoskodom.

A pilseni polgári söröződe úsforrásából állandóan friss csapolás.

Tiszta szállószobák.

Kávéházamban minden este kitűnő cigányzene.

Becsés pártfogásukért tisztelettel esedezik

SÓLYOM GYÖRGY SZÁLLODÁS.

1014-10.1

Nyilttér.

(8 rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk).

Báii
Museline
Voile
Marquiseite

Selyem

és Henenberg-selyem 1 K 35 f. től feljebb, bérmentesen és vámmentesen. Minta postafordultával.

Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.
43/3-3.2

Nyilatkozat.

A „Torontál” 253. számában Napholtz Ágoston cég nevében közzétett nyilatkozatra én okot nem szolgáltatottam. Eszem ágában sincs, hogy a cég részére üzleteket kössek, annál kevésbbé, hogy pénzt beszédjek. Ezt kijelenteni azért tartom szükségesnek, mert tudom, hogy a cég nevében közzétett nyilatkozat csakis a cég egyik alkalmazottjának a ténykedése.
1009-1.1

Grünberger József.

CLUB EXTRABIS

SZIVARKAPAPIROS

teljesen hamu nélkül ég el.

Óvakodjunk az utánzatoktól.

(378-40.31)



Serravallo

kina bora vassal.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításán állami díjjal és aranyéremmel kitüntetve.

Erősítő szer: gyöngékedők, verszegények és lábadozó betegek számára.

Etvágygerjesztő, idegerősítő, verjavitó szer.

Kitűnő ital. Több mint 5000 orvos ajánlása.

J. SERRAVALLO, cs és kir. udv. szállító Triest-Barcola.

Kapható minden gyógyszerárban. 1/2 literes palack K. 2.00, 1 literes palack K. 4.80

780-56.11

Kitűnő

zongorákat

csakis elsőrendű gyárosoktól tartok állandóan raktáron.

Olcsó árak, részletfizetésre is

régi zongorákat ujjakkal cserélek fel s elvállalok mindenemű javítást, hangolást stb.

WEISSER ADON,

orgona-építő és zongorahangoló,

a Wirth-féle zongoragyár itteni egyedüli képviselője.

NAGYBECSKEREK,

Gizella-part 6.

982-10.2

1712/909. sz. Fény község előljáróságától.

Pályázati hirdetmény.

Fény községben a **végrehajtó-kézbesítői állás** betöltendő, felhivatnak pályázók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket alulírott előljáróságnál nyújtsák be.

A román nyelv bírása megköveteltetik. Évi fizetés 800 korona. Az állás legkésőbb december 1-én elfoglalandó.

Fény, 1909 évi november hó 11-én.

Grósz János, jegyző. 1011-3.1 **Czilen Kozsza,** bírő.

7574/1909. tkvi sz. 1012-1.1

Arverési hirdetmény kivonata.

A perlaszi kir. jár. bíróság, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a Pesti magyar kereskedelmi bank javára 1581 korona 80 fill. tőke, ennek 1908. évi november hó 1-től járó 6% kamatai, 3% kártalanítási díj, 46 kor. 30 fill. már megállapított, 30 kor. 75 fill. jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881: LX. t.-c. 160. §-ai alapján és 146. §-ai értelmében Popovits Döme és neje Vulpe Olga ujvidéki lakosok ellen az ezen kir. jár. bir. területén, Tomasovác község határában fekvő és a tomasovácsi 1710. sz. tljkyben felvett:

- 1. 1. d. 69. hrsz. 800 □-öl I. o. szántóra 197 kor.;
- 2. 2. d. 69. hrsz. 800 □-öl I. o. szántóra 197 kor.;
- 3. 3. d. 69. hrsz. 800 □-öl I. o. szántóra 197 kor.;

a tomasovácsi 2167. sz. tkvi lapon felvett:

- 4. 3. d. 48. hrsz. 2 h. 800 □-öl I. o. szántóra 984 kor.;
- 5. 3. d. 48. hrsz. 1200 □-öl I. o. szántóra 296 korona kikiáltási árban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Tomasovác községhezánál 1909. évi december 10-ik (tiz) napjának d. e. 9 órájkor fog megtartatni a következő ugy a tkvi hivatalban, mint Tomasovác s a szomszédos községházakban kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1. Kikiáltási ár a becsár.
- 2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-án alól nem fognak eladatni.
- 3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni s a vevő azt a vételár megfelelő %-áig kiegyesíteni.

A kir. kincstár bánatpénz nélkül árverezhet. Perlaszon, 1909. évi szeptember 7-ik napján, a kir. járásbíróság, mint telekvi hatóságnál.

Áts,
kir. törvsz. bírő.

7680/1909. sz. Zsombolyai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Zsombolya községben nyugdíjazás folytán megüresedett I. **segédjegyzői állásra** és ezen állás betöltése által netalán megüresedendő II. és III. **segédjegyzői állásokra** pályázatot hirdetek.

Az I. segédjegyzői állás évi javadalmazása 1200 kor. fizetés és 240 kor. lakbér.

A II és III. segédjegyzői állások egyenkint évi 1000 kor. fizetés és 240 kor. lakbérrel vannak javadalmazva.

Felhivom mindazokat, kik ezen állásokra pályázni óhajtanak, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. szakasza, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 2. szakaszában előirt képesítésüket, valamint az eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a zsombolyai főszolgabírói hivatalhoz **f. évi november hó 30-án délután 5 óráig** adják be, mert a később érkező avagy hiányosan felszerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választást folyó évi december hó 1-én délelőtt 10 órakor Zsombolya község-háza tanácstermében fogom megtartani.

Zsombolya, 1909. november hó 5-én.

Fóris József,
főszolgabíró.
1015-3.1

ELADÓ

Eisenstädter Ignácnál

- egy selyem garnitúra
- 2 divány, 2 hockerl, 4 fotell,
- 1 szalón asztal, ::
- egy butorkrepp garnitúra
- 1 divány és 4 fotell.

Egész napon át megtekinthető.
(909-5.5)

ÖH JAJI Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

ÉLJEN!

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboz 1 és 2 korona. — Próbadoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszertár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható: Nagybecskereken: Basch Ernő, Kollarich Gábor, Jakoby Armin, Kellner József, 878-26-8 Vági Sándor. Bégaszentgyörgy: Szerdahelyi Károly, gyógytárakban.

Őszi és téli idény
1909-1910.

== Megérkeztek elsőrendű ==
chic-formájú női kalapok.

Átalakításokat izlésesen és gyorsan végez

Jonász Bertalan,
rövidáru kereskedés
Hunyadi (fő-)utca
891x10.10

4095/1909. sz. Csenei járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésben levő Csatád, Gyertyámos, Horvátkecsa, Románkecsa, Kisjécsa és Nagyjécsa községekből Gyertyámos székhelyvel rendszeresített, évi 1000 korona készpénzfizetés és a szabályrendeletileg megállapított kezelési, látogatási és husszemle díjakkal javadalmazott gyertyámosi **körállatorvosi állásra** pályázatot hirdetek s felhivom pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket **folyó évi december hó 5. napjáig** hozzám annál is inkább adják be, mert a szabályszerűen fel nem szerelt vagy elkésztett beadott kérvényeket figyelembe nem fogom venni. A választás napját később fogom kitűzni.

Csene, 1909. évi november hó 2-án.
Uzbasich Gáspár,
főszolgabíró.
1013-3.1

Akar nősülni?

Hölgyektől (ezek között olyanok törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) 5-500.000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály ninesen, irjanak e címre: 835-52.9

L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland.

1909. évi május hó 1-étől állandóan kapható!

Magyar forrás. Húgyhajtó és húgysavoldó Magyar forrás.

SZULTÁN-FORRÁS

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, dus Lithion-tartalmu ásványviz.

Gyógyító és üdítő ital.

Dus Lithion-tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok esetében, továbbá a légző- és emésztő-szervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kutkezelőség és központi iroda: **EPERJES.** Igazgatóság: **BUDAPEST, VI., Ferenc József-rakpart 22.** — Kapható már külföldön is a következő városokban: Brüsszelben, Páris, London, Newyork, Ostendében.

Telefon Eperjesen: 74. Telefon Budapesten III-93.

Főraktár Nagybecskereken: **Ro'sa Béla** fűszerkereskedésében és azonkívül mindenütt kapható. 703-100.97

312/1909. sz. Módosi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A 300 korona évi készpénzfizetéssel és minden szülési esetén való közreműködés után 2 korona látogatási díjjal javadalmazott Bóka községi **szülésznői állás** választás útján betöltendő lévén.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényüket **f. évi december hó 10-ig** a módosi járás főszolgabírájához nyújtsák be.

Módos, 1909. évi november hó 6-án.
Steinbach Antal,
főszolgabíró.
1016-3.1

LEVÉLBÉLYEG

gyűjtemény 16.000 különböző garantált valódi, postai levelezőlapokat is kívánatra választás céljából 50-70% olcsóbban minden katalogus áránál küld

A. Weisz, Wien, Adlergasse 8.
bevásárlási fiók London. 994-6.2

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altsérbentelések, gyomorgörcs és gyomorfű, rögzött székrekedés, májbetegségek, vesebetegségek, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.—
Hamisítások törvénnyel fenntartva

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. „A Moll” felirattal ónozáttal van zárva.

Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzsölési szer közzvény, csúsz és meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű. —
Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

918-75.46 Főszékhely
Moll A. gyógyszerész és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautóval mellettel teljesítetnek
A rakárban tessék határozottan MOLL A. aláírással és védjeggyel ellátott készítményeket kérni!

ELSŐRENDÜ TŰZIFA,

angol antracit, salon-kőszén, coaks, faszén, kovács-kőszén, mindennemű deszkák, gerendák.
:: tölgyfa, mindennemű bognárfa, szőlőkaró ::

kapható
Kurländer Imrénél Nagybecskereken.

Irodai telefonszám 35. Fatalep telefonszám 89.
Fatalepek: Korona-utca, Arad-aci-utca és Kurländer-udvar.

820-30 02

Paratlan szőlőt j!

Hogy ezt bebizonyítsam, a „Delaware” szőlőt, királyi közjegyzői hitelesítéssel ellátott eredeti fénykép felvételeket készítettem: A felvétel áll: egy drb 20 éves cseresapós kifogastalanul dusan termő tőke, 32 fűrt, egy drb 4 éves szálvesszős tőke 168 fűrt és és 11 drb egy sorban lévő 4 éves szálvesszős tőke több mint 1600 kilogastalan, egészséges fűrt szőlőterméssel. Ezek mind ott vették fel, ahol pár méternyire tőle az európai oltványokon a természetes négy-ötzöri permetezés dacára elpusztult. Így ez az év volt az, amely bebizonyította, hogy ezen fajnak természetesen permetezés nélkül semmiféle szőlőbetegség kárt nem okoz. Ezenkívül előnye meg, hogy oltani és ala a földet megforgatni nem kell, vesszője telben soha meg nem fagy, bora elsőrendű és rendkívül bőtermő. Ezen a néven azonban igen sok más hirtvány fajtákat adnak el, ezért aki a valódi bőtermő és legnemesebb fajt akarja megszerezni az csak a NAGY GÁBOR féle „DELAWARE” vesszőt vegye. A DELAWARE szőlő bővebb írását, terméseinek kir. közjegyzői hitelesített eredeti fényképfelvételeit szin-s kivételben, továbbá a szőlő köznyomott 40 szep képet tartalmazó képes árjegyzéket ingyen és bérmentve mindenkinék, aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmu árjegyzéket, mely a szőlőoltványok-ról és hűg-si tevelről is ad részletes, helyes utbaigazításokat NAGY GÁBOR szőlőbirtokos, RÓNY, pásta-, távirtda-és távbeszélő-állomás. Levelezés magyar, német, horvát, szerb és román nyelven.

Téli burgonya, kiváló minőségű kecskeméti rózsaburgonya

kapható
özv. Guttman Jakabné és fiai cégnél vagy
Telefon 96. a „Fehér macskához” címzett üzletben.
50 kg.-mon felüli rendelések házhoz szállíthatnak.
1003-3.3

ELADÓ HÁZ.

Egy ház, üzlet, magtár és más mellékkeliségekkel Szerbitteben szabad kézből eladó. Bővebbet a tulajdonos Abelesz Testvéreknel.
1007-3.3

Oppolzer, Drasche, Schnitzler, Kainzbauer tanárok ajánlják Dr. J. G. POPP cs. és k. udvari fogorvos (325a-9.6)

ANATHERIN 59 év óta egyedüli leghathatósabb fogszeret,

a száját, fogakat, foghúst, torkot rögtön meggyógyítják, csaknem szagtalanok és megszabadítanak a legkínzóbb fájdalomtól és szenvedésestől. Gyomorra, belekre igen jótékony hatásuk. Valódi csak az én cégemmel, a K 2.80, 2.—, 1.— Anatherin fog-erme-inbus —.60, üvegben 1.40, csomagban —.70. Fogpor 1.26 Nem habzik, a fogakat nem rongálja. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban, illatszertárakban.

AKI BUTORT BUDAPESTEN AKAR VÁSÁROLNI,

saját érdekében cselekszik, ha vásárlás előtt megtekinti A „BUDAPESTI ASZTALOS IPARTESTÜLET” védnöksége alatt álló **BUTORCSARNOK és HITELSZÖVETKEZET**

áruccsarnokait, melyek a következő helyeken vannak: VIII., József-körút 28. (Békkocsis-utca sarkán), IV., Ferencziek-tere I. sz. (a királyi bérpalotában).

Ezen szövetkezet az „Országos Központi Hitelszövetkezet” tagja s ennek felügyelete alatt áll.

Vásárlási kényszer teljesen kizárva. • Stilszerű, modern lakberendezések. Jutányos árak! Szavatosság az áru minőségeért.

Az áruccsarnokba kizárólag elsőrangú budapesti asztalosok és karpitosok dolgoznak.

Szőlővessző-eladás

1.000.000 darab kiváló szép és minden betegségtől mentes, jól beérett, sima hazai szőlővessző kapható a következő fajokból: Olasz Rizling, Nagyburgundi, Kövi-Dinka, Merlot, Szlankamenka, Nemeskadarka, Oporto

ezrenként 5 korona,
Vörös és Fehér Saszla ezrenként 8 korona, Passatutti, Kossuth Lajos, Ezer-éves, Goldschampion, Muscat Hamburg, Muscat Frt. Rouge, Ottonel, Vörös kecskecsücsü és Sárga kecskecsücsü ezrenként 20 korona árban. :: A fajok valódiságáért kezesseget vállalok.

Vartus Alajos szőlőbirtokos Szanád, Torontálmegye.
989-66

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közzvény, oszúznál és meghűléseknél. Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—.80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

DE Richter gyógyszerár az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

890-24.8

NAGYENYED-re forduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra **Gyümölcsfacsemeték**

Sétányok, Diszeszerjék, Tülevelűek, Kerítésnövények, Boggyóünnöcsüek stb. stb.

Szőlőoltványok (l.-ssima áru) európai és amerikai sima és gyökeres vesszők (Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.)

FISCHER és Társai faiskolák és szőlőoltványtelepek

HIRDETÉSEKET

a legjutányosabb árért közöl Torontálmegyeben legolvasottabb és legelterjedtebb lap, a „TORONTÁL” napilap kiadóhivatala.

WWW